

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Робоча програма
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017**

УДК 336.2(07.034)

П44

Укладачі: Ю. Б. Іванов
Ю. М. Малишко

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.
Протокол № 1 від 25.08.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Податкове регулювання соціально-економічних процесів : ро-
П44 боча програма для студентів спеціальності 071 "Облік і опо-
даткування" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс]
/ уклад. Ю. Б. Іванов, Ю. М. Малишко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця,
2017. – 49 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за моду-
лями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять,
матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, кон-
трольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компе-
тентності, якими має володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 071 "Облік і оподатку-
вання" другого (магістерського) рівня.

УДК 336.2(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

У країнах із ринковою економікою податки є головним джерелом мобілізації коштів до державного бюджету. Крім того, застосування податків забезпечує взаємозв'язок загальнодержавних інтересів з комерційними інтересами суб'єктів господарювання незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості, форми власності, організаційно-правової форми та сфери їхньої діяльності. Держава, використовуючи податкову політику, може не тільки впливати на економічні та соціальні процеси, а й певною мірою нівелювати вплив наявних негативних проявів ринку.

Проблема побудови ефективної податкової системи залишається однією з найактуальніших у процесі становлення ринкових відносин та інтегрування української економіки у міжнародний ринок. Податкова система України, яка вперше була сформована в 1991 році, пройшла період свого становлення й тепер потребує корегування, розвитку й удосконалення. У сучасних умовах господарювання одним з найбільш складних питань раціональної податкової системи є забезпечення ефективної реалізації регульовальної функції податків.

Механізми податкового регулювання, що містяться в сучасній податковій системі України, є суперечливими та недостатньо ефективними, що пояснюється відсутністю необхідного науково-теоретичного їхнього обґрунтування та кон'юнктурними факторами, які обумовили їхнє впровадження. Тому вивчення регулятивного потенціалу оподаткування та конкретних інструментів податкового регулювання економічних і соціальних процесів є одним з необхідних напрямів підготовки сучасних фахівців у сфері оподаткування.

Навчальна дисципліна "Податкове регулювання соціально-економічних процесів" належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін галузі знань 07 "Управління та адміністрування" за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування". Вона є невід'ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних працівникам органів податкової служби, податковим консультантам, фахівцям бухгалтерських і податкових підрозділів підприємств незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"	Варіативна	
Модулів – 2	Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	1-й
		Лекції	
		20 год	20 год
		Практичні, семінарські	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 11		20 год	20 год
	Самостійна робота		
	108 год	168 год	
	Вид контролю		
	Екзамен		
	Освітній ступінь: магістр	2 год	2 год

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної й індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 39 %;

для заочної форми навчання – 25 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних знань і прикладних навичок щодо організації податкового регулювання економічних та соціальних процесів, механізму дії окремих інструментів податкового регулювання, а також особливостей реалізації регулювальної функції податків у системі оподаткування України.

Завдання навчальної дисципліни – поглиблене вивчення теоретичних основ та передумов податкового регулювання, механізму впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господа-

рування, макроекономічних та соціальних процесів, принципів запровадження податкових пільг, специфіки застосування окремих інструментів податкового регулювання для податкової підтримки сталого розвитку економіки, стимулювання підприємницької активності населення, захисту національного товаровиробника, стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності, раціонального використання ресурсів, розвитку соціальних процесів.

Предметом навчальної дисципліни є податкове регулювання як процес та підсистема податкової політики.

Викладання навчальної дисципліни "Податкове регулювання соціально-економічних процесів" базується на попередньому опануванні студентами знань і навичок у галузі фінансів, економіки, системи оподаткування та податкової політики, податкового права, податкового обліку та звітності.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять і виконання практичних завдань.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчальної дисципліни є самостійна робота студентів під керівництвом викладачів, а також самостійна робота з економічною літературою, законодавчими і нормативними актами з питань оподаткування, спеціальною інформаційно-аналітичною і методичною літературою та виконання індивідуальних практичних завдань. З метою активізації та інтенсифікації роботи студентів у процесі вивчення курсу розв'язуються завдання, використовуються практичні господарські ситуації, здійснюється тестовий контроль.

Питання, що виявляються найскладнішими та містять суперечності, винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Усі ці види занять розроблені відповідно до Європейської кредитно-трансферної системи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мають:

знати:

сутність та зміст регулювальної функції оподаткування як підґрунтя для податкового регулювання;

загальну та спеціальну термінологію податкового регулювання;

генезис податкового регулювання в основних економічних теоріях;

місце податкового регулювання в системі методів державного регулювання економіки;

принципи державного регулювання, податкової політики та податкового регулювання;

види інструментів податкового регулювання та їхню класифікацію;
специфіку механізму впливу регуляторів, вбудованих у систему оподаткування, на показники макроекономічного розвитку країни;

особливості альтернативних систем оподаткування як системного інструменту податкового регулювання;

переваги та недоліки спеціальних галузевих режимів, спеціальних економічних зон та територій пріоритетного розвитку як комплексних інструментів податкового регулювання;

особливості застосування локальних інструментів податкового регулювання, вбудованих у конструкцію конкретних податків і зборів; сутність та зміст податкових пільг; види податкових пільг та їхню класифікацію; принципи встановлення та застосування пільг в оподаткуванні; відмінності стимулювальних та підтримувальних (компенсаційних) податкових пільг і сфери їхнього застосування;

особливості застосування податкових канікул для стимулювання розвитку суб'єктів господарювання;

сутність податкових знижок і механізм їхнього впливу на показники діяльності та господарську поведінку платників податків;

принципи та особливості застосування податкового кредиту в прямому оподаткуванні;

види податкових знижок і податкових пільг та сферу їхнього застосування;

принципи обліку податкових пільг;

вимоги щодо законодавчого врегулювання податкових пільг;

відмінності між податковими пільгами та іншими локальними інструментами, вбудованими в конструкцію податку;

особливості оподаткування учасників інвестиційної діяльності та роль оподаткування у створенні сприятливого інвестиційного клімату;

система засобів податкової підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання;

податкові засоби стимулювання раціонального використання ресурсів та підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності;

механізми впливу оподаткування на створення та забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури підприємств;

інструменти податкового регулювання регіонального розвитку;

методичні підходи до визначення доцільності застосування окремих інструментів податкового регулювання;

досвід держав із розвинутою ринковою економікою в організації податкового регулювання економічних та соціальних процесів;

ВМІТИ:

коректно використовувати спеціальну термінологію податкового регулювання соціально-економічних процесів;

застосовувати отримані знання у професійній діяльності з організації податкового контролю з використанням інструментів податкового регулювання, а також податкового обліку пільг на підприємствах і в організаціях;

аналізувати та передбачати податкові наслідки застосування окремих інструментів податкового регулювання;

здійснювати розрахунки втрат бюджету від використання податкових пільг;

самостійно визначати право платника на застосування конкретного варіанта податкової пільги;

самостійно складати податкову звітність із податкових пільг;

приймати рішення щодо вибору доцільного варіанта податкового регулювання окремих напрямів розвитку суб'єктів господарювання;

передбачати зміну господарської поведінки платників під час застосування окремих інструментів податкового регулювання;

визначати можливість та доцільність одночасного використання декількох регулятивних інструментів;

розраховувати розмір збільшення власних коштів платників податків унаслідок застосування податкових пільг;

розраховувати розмір штрафних санкцій за порушення порядку застосування податкових пільг;

визначати доцільність та розраховувати соціально-економічну ефективність застосування конкретних засобів податкового регулювання;

застосовувати отримані знання у професійній діяльності під час адміністрування податкових пільг та інших інструментів податкового регулювання.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ПРСЕП* 1	Визначати сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	Знати сутність та зміст регулювальної функції оподаткування як підґрунтя для податкового регулювання
		Володіти загальною та спеціальною термінологією податкового регулювання
		Визначати місце податкового регулювання в системі методів державного регулювання економіки
		Знати принципи державного регулювання, податкової політики та податкового регулювання
		Знати генезис податкового регулювання в основних економічних теоріях
ПРСЕП 2	Характеризувати та формувати інструментарій податкового регулювання	Знати види інструментів податкового регулювання та їхню класифікацію
		Визначати, аналізувати та передбачати податкові наслідки застосування окремих інструментів податкового регулювання
		Передбачати зміну господарської поведінки платників під час застосування окремих інструментів податкового регулювання
		Знати види податкових знижок і податкових пільг та сферу їхнього застосування
ПРСЕП 3	Визначати та характеризувати механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	Визначати можливість та доцільність одночасного використання декількох регулятивних інструментів
		Визначати можливі позитивні наслідки впровадження заходів податкового регулювання для економічних суб'єктів
		Визначати ризики впровадження заходів податкового регулювання для економічних суб'єктів
		Приймати рішення щодо доцільності впровадження окремих інструментів податкового регулювання на основі аналізу можливих позитивних наслідків застосування та ризиків

*Податкове регулювання соціально-економічних процесів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку

Тема 1. Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки

1.1. Регульовальна функція оподаткування як основа податкового регулювання.

Сутність та зміст податкового регулювання як процесу, складової державного регулювання економіки та податкової політики. Баланс інтересів держави та платників у податковому регулюванні.

1.2. Еволюція поглядів на податкове регулювання в контексті розвитку теорії оподаткування.

Класична теорія, кейнсіанство, монетаризм, неокейнсіанство, теорія "економіки пропозиції". Податкове регулювання у працях А. Лафера. Погляди російських та українських фінансистів на податкове регулювання.

1.3. Система принципів податкового регулювання.

Принципи: наукової обґрунтованості; узгодження інтересів держави та платників податків; системності; комплексності; пріоритетності; законодавчого врегулювання; адаптації; безперервності, мінімальної достатності; ефективності.

1.4. Місце податкового регулювання в системі методів державної економічної політики.

Ознаки податкового регулювання як методу державного регулювання економіки. Завдання податкового регулювання соціально-економічних процесів на макро- і мікрорівні.

Тема 2. Система інструментів податкового регулювання

2.1. Класифікація інструментів податкового регулювання.

Класифікація засобів податкового регулювання за напрямом впливу. Класифікація за характером дії.

2.2. Системні інструменти податкового регулювання.

Загальний рівень оподаткування, структурні характеристики податкової системи (співвідношення прямих та непрямих податків, податків із фізичних та юридичних осіб, питома вага окремих груп податків). Аль-

тернативні системи оподаткування: сутність, переваги, недоліки, сфера та перспективи застосування.

2.3. Комплексні інструменти податкового регулювання.

Загальна характеристика. Спеціальні режими оподаткування, що вводяться за територіальною ознакою: спеціальні економічні зони, території пріоритетного розвитку, технопарки. Спеціальні режими оподаткування галузевої спрямованості. Досвід застосування, переваги та недоліки.

2.4. Локальні інструменти: загальна характеристика.

Інструменти, пов'язані з об'єктом та предметом оподаткування: сутність, вітчизняний та іноземний досвід використання. Визначення складу платників податків. Принципи встановлення та розміри податкових ставок. Інструменти, пов'язані з порядком обчислення податкових зобов'язань.

Тема 3. Податкові пільги та їхня класифікація

3.1. Сутність та визначення терміна "податкова пільга".

Визначення поняття "податкова пільга" в працях вітчизняних та іноземних фахівців. Законодавче врегулювання терміна "податкова пільга" та організація обліку податкових пільг в Україні.

3.2. Принципи встановлення податкових пільг.

Вимоги до законодавчого врегулювання їхніх елементів. Переваги та недоліки податкових пільг як інструменту податкового регулювання. Тенденції застосування податкових пільг у світовій та українській практиці оподаткування.

3.3. Підходи до класифікації податкових пільг.

За характером цілей державної економічної політики; за призначенням; за цільовим використанням звільнених від оподаткування коштів; за суб'єктом впливу; за тривалістю дії; за компетенцією встановлення та масштабами застосування.

Класифікація податкових пільг за елементами податку (за формою надання). Звільнення від оподаткування окремих платників податків. Зменшення об'єкта оподаткування. Зменшення податкової бази: встановлення неоподатковуваних мінімумів баз оподаткування; застосування "неоподатковуваного максимуму"; вилучення з бази оподаткування встановлених законодавством сум; застосування податкового кредиту. Зменшення податкових ставок. Збільшення податкового (звітного) періоду. Відстрочення та розстрочення сплати податкових зобов'язань. Інші форми надання податкових пільг.

Тема 4. Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки

4.1. Місце податкової політики в макроекономічній політиці держави.

Тенденції структурних змін податкової системи та їхній вплив на темпи і якість економічного зростання. Взаємозв'язок оподаткування і конкурентоспроможності на рівні товару, товаровиробників та національної економіки. Механізм впливу прямих та непрямих податків на конкурентоспроможність залежно від обраної суб'єктом господарювання конкурентної стратегії. Конкурентні переваги, що пов'язані з оподаткуванням.

4.2. Вплив оподаткування на структуру економіки.

Податкове регулювання розвитку сектору малого підприємництва. Податкова підтримка окремих галузей економіки. Спеціальні режими оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

4.3. Податкові важелі розвитку депресивних регіонів.

Світовий досвід регіональних податкових преференцій. Можливості місцевого самоврядування щодо стимулювання соціально-економічних процесів засобами податкової політики.

Змістовий модуль 2

Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу

Тема 5. Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів

5.1. Роль оподаткування у формуванні сприятливого інвестиційного клімату.

Життєвий цикл інноваційних та інвестиційних процесів і необхідність податкової підтримки суб'єктів інноваційно-інвестиційної діяльності.

5.2. Система інструментів податкового регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку.

Вплив прямих податків на ефективність інноваційних та інвестиційних процесів. Загальні вимоги до податкових пільг у сфері інноваційної діяльності.

Податкові канікули для інноваційних підприємств. Різновиди податкових канікул та обмеження щодо їхнього застосування.

Податкові ставки як інструмент податкового регулювання. Сфера застосування пільгових ставок з податку на прибуток. Можливості використання прогресивних ставок оподаткування для податкової підтримки інноваційних підприємств.

Прискорена амортизація основних фондів: світовий та український досвід її застосування. Особливості механізму амортизації нематеріальних активів. Попередня амортизація.

Пільгове оподаткування прибутку від використання нематеріальних активів. Оподаткування роялті.

Податкові знижки: сутність та види. Обмеження та вимоги щодо застосування податкових знижок. Особливості об'ємних та прирістних податкових знижок. База і ставка податкових знижок. Механізм перенесення терміну застосування невикористаної податкової знижки.

інноваційно-інвестиційний податковий кредит: сутність та види. Порівняльний аналіз податкових знижок та податкового кредиту у світовій практиці оподаткування. Визначення бази і ставки податкового кредиту.

Відстрочення сплати податку з прибутку від реалізації інноваційних та інвестиційних проектів. Сфера застосування, переваги та недоліки.

Формування спеціальних фондів інвестиційної спрямованості.

5.3. Спеціальні податкові режими інноваційно-інвестиційної діяльності.

Світові тенденції та особливості оподаткування технопарків в Україні.

Тема 6. Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики

6.1. Податкове стимулювання створення та розвитку суб'єктів господарювання.

Можливості оподаткування щодо стимулювання пропозиції та попиту. Оподаткування та дивідендна політика господарських товариств. Світова практика оподаткування корпоративних прав. Регуляторні механізми оподаткування дивідендів у емітента та отримувача. Пільги, пов'язані з оподаткуванням дивідендів.

6.2. Податкові аспекти раціонального використання природних ресурсів.

Роль ресурсних платежів в ефективному природокористуванні. Можливості прямого оподаткування у стимулюванні раціонального використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів.

Тема 7. Податкове регулювання соціальних процесів

7.1. Оподаткування як засіб зменшення соціальної напруженості в суспільстві.

Роль оподаткування у формуванні середнього класу та вирівнюванні доходів населення. Податкові соціальні пільги.

7.2. Розвиток системи недержавного пенсійного страхування і страхування життя засобами податкової політики.

Оподаткування учасників договорів довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування: податок на прибуток підприємств та податок із доходів фізичних осіб.

7.3. Вплив оподаткування на забезпечення ефективної зайнятості населення.

Податкові важелі соціальної підтримки осіб з обмеженими можливостями.

Тема 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств

8.1. Податкова підтримка функціонування та розвитку соціальної інфраструктури підприємств.

Регулятивні механізми оподаткування прибутку підприємств. Пільги з ПДВ, пов'язані з об'єктами соціальної інфраструктури.

8.2. Пільговий режим оподаткування підприємств і громадських організацій інвалідів.

Стимулювання створення додаткових робочих місць для працевлаштування інвалідів.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістових модулів. Змістовий модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекційні	практичні та семінарські	проведення підсумкового контролю	самостійна робота		лекційні	практичні та семінарські	проведення підсумкового контролю	самостійна робота
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1										
Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку										
<i>Тема 1. Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки</i>	14	2	2	–	10	21	2	2	–	17
<i>Тема 2. Система інструментів податкового регулювання</i>	14	2	2	–	10	21	2	2	–	17
<i>Тема 3. Податкові пільги та їхня класифікація</i>	16	4	2	–	10	23	4	2	–	17
<i>Тема 4. Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки</i>	18	2	4	–	12	26	2	4	–	20
Разом за змістовим модулем 1	62	10	10	–	42	91	10	10	–	71
Змістовий модуль 2										
Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу										
<i>Тема 5. Податкова підтримка інноваційних процесів</i>	29	4	4	–	21	35	4	4	–	27
<i>Тема 6. Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики</i>	18	2	2	–	14	26	2	2	–	22
<i>Тема 7. Податкове регулювання соціальних процесів</i>	19	2	2	–	15	20	2	2	–	16

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств	18	2	2	–	14	26	2	2	–	22
Разом за змістовим модулем 2	84	10	10	–	64	107	10	10	–	87
Передекзаменаційна підготовка	2	–	–	–	2	10	–	–	–	10
Екзамен	2	–	–	2	–	2	–	–	2	–
Усього годин	150	20	20	2	108	210	20	20	2	168

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їхні виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію.

Таблиця 5.1

Перелік тем семінарських занять

Назви теми	Програмні питання семінарських занять	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку			
Тема 1. Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	1. Характеристика податкового регулювання як методу державного регулювання економіки. 2. Податкове регулювання в економічній теорії. 3. Принципи податкового регулювання. 4. Завдання податкового регулювання на макро- і мікрорівні	2	Основна: [1; 3; 5, с. 12–28; 8, с. 62–87]. Додаткова: [19, с. 64–76; 23]

1	2	3	4
Тема 2. Система інструментів податкового регулювання	1. Альтернативні системи оподаткування як інструмент податкового регулювання. 2. Загальний рівень податкового навантаження в регулюванні соціально-економічних процесів. 3. Характеристика комплексних інструментів податкового регулювання. 4. Порівняльна характеристика оподаткування суб'єктів спеціальних економічних зон	1	Основна: [1, с. 24–30; 4; 5, с. 30–40; 6; 9]. Додаткова: [14, с. 53–57; 21, с. 99–104]
Тема 4. Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	1. Податкова підтримка сільськогосподарських товаровиробників. 2. Роль оподаткування в забезпеченні конкурентоспроможності національної економіки. 3. Податкові інструменти підтримки книговидавничої справи	3	Основна: [1, с. 30–34; 2; 5, с. 33–40; 6]. Додаткова: [19, с. 24–28; 25, с. 24–26]
Змістовий модуль 2 Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу			
Тема 6. Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики	1. Оподаткування та дивідендна політика господарських товариств. 2. Податкове стимулювання раціонального використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів. Особливості оподаткування новостворених підприємств: світовий досвід та практика в Україні	2	Основна: [2; 5, с. 88–110]. Додаткова: [11, с. 90–95; 26, с. 30–32]
Тема 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств	1. Стимулювання самозайнятості населення засобами податкового регулювання. Вирішення певних соціальних проблем за допомогою інструментів податкового регулювання	2	Основна: [1, с. 24–30; 4; 5, с. 30–40; 6; 9]. Додаткова: [14, с. 53–57; 21, с. 99–104]
Разом годин за змістовими модулями		10	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами завдань.

Заняття передбачає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їхнім обговоренням, тестовий контроль, перевірку та оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
<i>Змістовий модуль 1.</i> Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку	<i>Завдання 1.</i> Визначення та класифікація інструментів податкового регулювання в оподаткуванні прибутку підприємств (тема 2)	1	Основна: [2; 4, с. 36–40; 5, с. 30–40]. Додаткова: [14, с. 53–57]
	<i>Завдання 2.</i> Розрахунок зменшення суми податкових зобов'язань у зв'язку з наданням пільг (ПДВ, податок на прибуток, земельний податок, податок з власників транспортних засобів). Розв'язання задач та ситуаційних завдань (тема 3)	2	Основна: [3, с. 40–49; 5, с. 50–80]. Додаткова: [13; 15; 16; 20]
	<i>Завдання 3.</i> Визначення механізму впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки (тема 4)	1	Основна: [2; 4, с. 36–40; 5, с. 30–40]. Додаткова: [14, с. 53–57]
<i>Змістовий модуль 2.</i> Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу	<i>Завдання 4.</i> Визначення доцільності застосування різних механізмів податкової підтримки інновацій та розрахунок втрат бюджету від їхнього застосування. Розв'язання задач та ситуаційних завдань (тема 5)	4	Основна: [2; 5, с. 88–110]. Додаткова: [13; 15]

1	2	3	4
	<i>Завдання 5.</i> Аналіз і класифікація інструментів податкового регулювання соціальної спрямованості з податку на прибуток, ПДВ, податку з доходів фізичних осіб. Розв'язання задач та ситуаційних завдань (тема 7)	2	Основна: [4]. Додаткова: [12; 13; 15]
Разом годин за змістовими модулями		10	

Підсумкові оцінки за кожне заняття вносяться до відповідного журналу. Оцінки, отримані студентом за семінарські та практичні заняття, враховуються під час виставлення поточної модульної оцінки з цієї навчальної дисципліни.

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку

Тема 2. Чому податки залежно від сфери впливу можуть належати одночасно до різних груп інструментів регулювання підприємницької діяльності? Відповідь підкріпіть прикладами.

Тема 3. Обґрунтуйте недоліки механізму застосування податкової соціальної пільги, передбаченого розділом IV "Податок з доходів фізичних осіб" Податкового кодексу України.

Тема 4. Складіть схему впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки.

Змістовий модуль 2

Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу

Тема 5. Знайдіть у розділі V Податкового кодексу України "Податок на додану вартість" інструменти податкового регулювання, що спрямовані на регулювання інновацій. За кожним інструментом визначте механізм їхньої дії.

Тема 7. Знайдіть у розділі III Податкового кодексу України "Податок на прибуток підприємств" інструменти податкового регулювання, які спрямовані на досягнення соціальних результатів. За кожним механізмом визначте механізм їхньої дії.

7. Самостійна робота

Вивчення навчальної дисципліни "Податкове регулювання соціально-економічних процесів" потребує від студентів інтенсивної самостійної роботи над спеціальною літературою. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:
вивчення лекційного матеріалу;

робота з вивчення рекомендованої літератури;

підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах;

контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю;

робота над рефератом.

Перелік питань для самостійного опрацювання та теми рефератів наведено в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1				
Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку				
<i>Тема 1.</i> Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	10	Презентація результатів	Основна: [3, с. 9–10; 5, с. 12–18; 6, с. 15–22]. Додаткова: [23]

1	2	3	4	5
<i>Тема 2.</i> Система інструментів податкового регулювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	10	Презентація результатів	Основна: [1, с. 24–30; 2; 4, с. 36–40; 5, с. 36–44]. Додаткова: [14, с. 58–67]
<i>Тема 3.</i> Податкові пільги та їхня класифікація	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	10	Презентація результатів	Основна; [2; 3, с. 40–49; 5, с. 68–80; 8; 10]. Додаткова: [15; 20, с. 12–17; 27, с. 55–61]
<i>Тема 4.</i> Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	12	Презентація результатів	Основна: [1, с. 30–32; 5, с. 33–40]. Додаткова: [13, с. 80–87; 21, с. 99–104; 25, с. 22–34]
Усього за змістовим модулем 1		42		
Змістовий модуль 2				
Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу				
<i>Тема 5.</i> Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	21	Презентація результатів	Основна: [2, с. 37–42; 5, с. 101–110]; Додаткова: [11, с. 96–106; 16, с. 29–36; 18, с. 35–41; 26, с. 28–33]
<i>Тема 6.</i> Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	14	Презентація результатів	Основна: [2; 4, с. 144–158; 5, с. 121–127; 8; 9]. Додаткова: [12, с. 193–201; 27, с. 55–60]

1	2	3	4	5
Тема 7. Податкове регулювання соціальних процесів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [2; 3; 4, с. 214–280; 5]. Додаткова: [22, с. 11–14]
Тема 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	14	Презентація результатів	Основна: [2; 3; 4, с. 214–280; 5]. Додаткова: [22, с. 11–14]
Усього за змістовим модулем 2		56		
<i>Підготовка до екзамену, передекламаційна консультація</i>		8		
<i>Екзамен</i>		2		
Усього за навчальною дисципліною		108		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку

Тема 1. Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки

1. Охарактеризуйте відмінності між термінами "податкове регулювання" та "державне регулювання економіки".
2. У чому полягає баланс інтересів у податковому регулюванні?
3. Опишіть механізм впливу податкового регулювання на соціальні процеси.
4. Назвіть відмінності податкового регулювання від інших методів економічної політики держави.
5. Дайте характеристику податкового регулювання в неокласичній економічній теорії.
6. Охарактеризуйте принципи податкового регулювання.

Тема 2. Система інструментів податкового регулювання

1. Охарактеризуйте спеціальні економічні зони, території пріоритетного розвитку, технопарки як комплексні інструменти податкового регулювання.
2. Назвіть локальні регулятивні інструменти, пов'язані з порядком обчислення податкових зобов'язань.
3. Охарактеризуйте відмінності між системними, комплексними та локальними інструментами податкового регулювання.
4. Назвіть критерії визначення суб'єктів малого підприємництва.
5. Які податкові ставки використовують у регулюванні соціально-економічних процесів?
6. Охарактеризуйте та наведіть приклади застосування регулятивних механізмів стримувальної дії.

Тема 3. Податкові пільги та їхня класифікація

1. Чим податкові пільги відрізняються від інших локальних інструментів податкового регулювання?
2. Охарактеризуйте ознаки податкових пільг.
3. Назвіть види пільг за критерієм "елементи оподаткування".

Тема 4. Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки

1. Охарактеризуйте податкове регулювання розвитку сектору малого підприємництва.
2. Наведіть податкові важелі розвитку депресивних регіонів.
3. Охарактеризуйте можливості місцевого самоврядування щодо стимулювання соціально-економічних процесів засобами податкової політики.

Змістовий модуль 2

Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу

Тема 5. Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів

1. Дайте характеристику інноваційно-інвестиційного податкового кредиту, його сутності та видів.
2. Як відбувається формування фондів інвестиційної спрямованості на підприємствах?

3. Охарактеризуйте інновації як специфічний об'єкт податкового регулювання.

4. Які непрямі податки використовують у стимулюванні інноваційної та інвестиційної активності підприємств?

5. Опишіть систему інструментів податкового регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку.

6. У чому полягає прискорена амортизація основних фондів?

7. Дайте порівняльний аналіз податкових знижок та податкового кредиту у світовій практиці оподаткування.

Тема 6. Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики

1. Які існують регуляторні механізми в оподаткуванні дивідендів?

2. Назвіть роль ресурсних платежів в ефективному природокористуванні.

3. Опишіть світову практику оподаткування корпоративних прав.

4. Охарактеризуйте механізм впливу оподаткування на конкурентоспроможність підприємства.

5. Який вплив мають податки на секторальну та галузеву структуру економіки?

6. Дайте характеристику оподаткування та дивідендної політики господарських товариств.

7. Розкрийте роль ресурсних платежів в ефективному природокористуванні.

Тема 7. Податкове регулювання соціальних процесів

1. Які існують податкові важелі соціальної підтримки осіб з обмеженими можливостями?

2. Опишіть темпи і якість соціально-економічного розвитку як об'єкта податкового регулювання.

3. Розкрийте роль оподаткування у формуванні середнього класу та вирівнюванні доходів населення.

4. Опишіть вплив оподаткування на забезпечення ефективної зайнятості населення.

5. Назвіть шляхи стимулювання створення додаткових робочих місць для працевлаштування інвалідів.

Тема 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств

1. Дайте характеристику соціальної інфраструктури підприємства як об'єкта податкової підтримки.
2. Податкова підтримка функціонування та розвитку соціальної інфраструктури підприємств.
3. Пільги з ПДВ, пов'язані з об'єктами соціальної інфраструктури.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь);
групові (розгляд типових прикладів-ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт;
підготовка реферату для виступу на науковому семінарі.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни передбачено застосування активних та інтерактивних методів навчання – лекцій проблемного характеру, семінарів-дискусій, роботи в малих групах, мозкових атак, презентацій, комп'ютерної симуляції, методу сценаріїв, банків візуального супроводу та міні-лекцій, розгляду кейсів (табл. 9.1).

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1.</i> Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	Лекція проблемного характеру з питання "Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2.</i> Система інструментів податкового регулювання	Міні-лекція з питання "Класифікація інструментів податкового регулювання", банки візуального супроводу
<i>Тема 3.</i> Податкові пільги та їхня класифікація	Міні-лекція з питання "Переваги та недоліки пільг як інструменту податкового регулювання", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4.</i> Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	Міні-лекція з питання "Вплив податкового регулювання на розвиток національної економіки", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 5.</i> Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів	Міні-лекція з питання "Інноваційно-інвестиційний податковий кредит", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 6.</i> Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики	Міні-лекція з питання "Оподаткування та дивідендна політика господарських товариств"
<i>Тема 7.</i> Податкове регулювання соціальних процесів	Лекція проблемного характеру з питання "Податкове стимулювання недержавного пенсійного страхування і страхування життя", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 8.</i> Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств	Міні-лекція з питання "Інструменти податкового регулювання соціальної інфраструктури підприємств", банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, яка виявляється у:

високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів (табл. 9.2).

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх студентів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, формують уміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання цього методу є розвиток системного мислення студентів, їхніх здібностей до планування, формування вміння розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, ухвалювати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробленні ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Таблиця 9.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1.</i> Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Роль податкового регулювання у стимулюванні соціально-економічного розвитку держави"	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 2.</i> Система інструментів податкового регулювання	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Класифікація інструментів податкового регулювання"	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 3.</i> Податкові пільги та їхня класифікація	<i>Завдання 1.</i> Розрахунок зменшення суми податкових зобов'язань у зв'язку з наданням пільг (ПДВ, податок на прибуток, земельний податок, податок з власників транспортних засобів)	Робота в малих групах, мозкові атаки

1	2	3
<i>Тема 4.</i> Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	<i>Завдання 3.</i> Визначення механізму впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод сценаріїв
<i>Тема 5.</i> Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів	<i>Завдання 4.</i> Визначення доцільності застосування різних механізмів податкової підтримки інновацій та розрахунок втрат бюджету від їхнього застосування	Робота в малих групах, мозкові атаки, комп'ютерна симуляція
<i>Тема 6.</i> Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Засоби стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики"	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 7.</i> Податкове регулювання соціальних процесів	Аналіз і класифікація інструментів податкового регулювання соціальної спрямованості з податку на прибуток, ПДВ, податку з доходів фізичних осіб	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 8.</i> Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Обґрунтування інструментів податкового регулювання соціальної інфраструктури підприємств"	Семінари-дискусії, презентації

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи передбачають: **поточний контроль**, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що до-

зволяє студенту складати екзамен, – 35 балів); **підсумковий/семестровий контроль**, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіка навчального процесу.

Поточний контроль із цієї навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування;

проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестрові екзамени** – форма оцінювання підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здавання виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест містить запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Письмова контрольна робота проводиться 4 рази за семестр та містить практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категоріальним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та оброблення, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність виконувати критичне та незалежне оцінювання певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції щодо певного проблемного питання;

застосування аналітичних підходів;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подання матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу на екзамені оцінюється рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфіка-

ційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет складається з 5 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет містить два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, отриманих за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, отриманих за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 і мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково складає екзамен після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше ніж через

два тижні після початку семестру. У випадку повторного отримання менш ніж 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання екзамену, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторно вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
Освітній ступінь "магістр"

Спеціальність: "Облік і оподаткування". Семестр I

Навчальна дисципліна *"Податкове регулювання соціально-економічних процесів"*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1. У статті, опублікованій у Віснику Державної фіскальної служби України, звільнення платника податку на прибуток від нарахування умовних процентів під час отримання поворотної фінансової допомоги від платника єдиного податку класифіковано як пільгу. Обґрунтуйте, наскільки цей висновок відповідає змісту терміна "податкова пільга".

Завдання 2. У Довідник пільг, що затверджений ДФС України, внесено застосування нульової ставки ПДВ під час операцій експорту товарів. Наскільки правомірним є такий підхід?

Завдання 3. Мале підприємство – платник єдиного податку (середньооблікова кількість робітників – 4 особи) протягом календарного року не створив додаткові робочі місця для інвалідів та відмовляється сплачувати відповідний штраф. Обґрунтуйте, наскільки його дії відповідають чинному законодавству.

Завдання 4. У процесі реформування податкового законодавства передбачається два варіанти податкової підтримки інноваційної діяльності в оподаткуванні прибутку підприємств: запровадження простого інноваційного кредиту за ставкою 7 % від суми інноваційних витрат капітального характеру без права перенесення невикористаної пільги на майбутні податкові періоди або надання відстрочки виплати податкових зобо-

в'язань за інноваційним проектом на термін до 5 років зі сплатою процентів на рівні облікової ставки Національного банку України. Визначте переваги та недоліки кожного з варіантів та обґрунтуйте вибір доцільного.

Завдання 5. У Верховній Раді України подано проект закону щодо зниження ставки податку на доходи фізичних осіб з 15 та 20 % до 10 %. Визначте, які соціально-економічні результати на мікро- та макрорівні може мати ухвалення цього законопроекту. Проаналізуйте механізм впливу цього регуляторного заходу на відповідні соціальні та економічні процеси.

Затверджено на засіданні кафедри
оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол № __ від " __ " _____ 20 __ р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

Алгоритм вирішення кожного завдання містить окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються окремо один від одного таким чином.

За виконання завдання 1 ставиться оцінка 4 бали, яка складається з таких складових:

2 бали – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на ситуаційне завдання;

1,8 бала – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 2 ставиться оцінка 4 бали, яка складається з таких складових:

2 бали – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на ситуаційне завдання;

1,8 бала – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 3 ставиться оцінка 8 балів, яка складається з таких складових:

3 бали – за подання чіткого та правильного алгоритму розрахунку;

3 бали – за правильні арифметичні розрахунки;

1,8 бала – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 4 ставиться оцінка 8 балів, яка складається з таких складових:

3 бали – за подання чіткого та правильного алгоритму розрахунку;

3 бали – за правильні арифметичні розрахунки;

1,8 бала – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

За виконання завдання 5 ставиться оцінка 16 балів, яка складається з таких складових:

10 балів – за надання чіткого та правильного алгоритму розрахунку;

4 бали – за правильні арифметичні розрахунки;

1,8 бала – за формування обґрунтованих висновків;

0,2 бала – за охайне оформлення відповіді.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання			Оцінювання рівня сформованості компетентностей	
						Форми контролю	Максимальний бал
1	2	3	4			5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку							
Здатність до визначення сутності та місця податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	1	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 1. Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	Активна робота на лекції	0,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
	2	Ауд.	2	Практичне заняття	Ознайомлення з наявними підходами до трактування поняття "податкове регулювання"	Активна робота на практичному занятті	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літератури за даною тематикою, виконання практичних завдань щодо розрахунку показників податкового навантаження	–	–
Здатність характеризувати інструменти податкового регулювання	3	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 2. Система інструментів податкового регулювання	Тести	2,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за даною тематикою, підготовка до контрольної роботи	Активна робота на лекції	0,5
		Ауд.	2	Практичне заняття	Завдання щодо сутності та місця податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
	4	Ауд.	2	Практичне заняття	Завдання щодо сутності та місця податкового регулювання в системі державного регулювання економіки	Контрольна робота 1	6
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за даною тематикою, підготовка до контрольної роботи	–	–

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6	
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, виконання завдання щодо вдосконалення сутності поняття податкового регулювання	–	–
Здатність характеризувати та обґрунтовувати впровадження певних податкових пільг	5	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 3. Податкові пільги та їхня класифікація	Тести	2,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до контрольної роботи	Активна робота на лекції	0,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до контрольної роботи	–	–
	6	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 3. Податкові пільги та їхня класифікація	Активна робота на лекції	0,5
		Ауд.	2	Практичне заняття	Практичне завдання: розв'язання ситуаційних завдань щодо законодавчого врегулювання та особливостей застосування пільг за окремими загальнодержавними податками	Контрольна робота 2	6
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
Здатність до визначення та характеристики механізму впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	7	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 4. Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	–	–
		Ауд.	2	Практичне заняття	Практичне завдання щодо запропонування та обґрунтування впровадження певних податкових пільг	Активна робота на лекції	0,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	8	Ауд.	2	Практичне заняття	Виконання практичних завдань щодо визначення механізму впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	–	–
					Активна участь у виконанні практичних завдань	2	

1	2	3	4	5	6	7	8
						Тести	2,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
Змістовий модуль 2. Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу							
37	9	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 5. Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів	Активна робота на лекції	0,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
	10	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 5. Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів	Тести	2,5
			2	Практичне заняття	Практичне завдання щодо особливостей застосування пільг інноваційного спрямування з податку на прибуток	Активна робота на лекції	0,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до контрольної роботи	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
			7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до контрольної роботи	–	–
	11	Ауд.	2	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань щодо податкової підтримки інвестиційних та інноваційних процесів у сучасних умовах функціонування економіки України	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
						Контрольна робота 3	6

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4	5	6	7	8
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
Здатність до визначення засобів податкової політики за для стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків	12	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 6. Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики	Активна робота на лекції	0,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
	13	Ауд.	2	Практичне заняття	Практичне ситуаційне завдання щодо пропонування та обґрунтування впровадження певних інструментів стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань щодо визначення напрямів стимулювання підприємницької активності в Україні	Тести	2,5
Здатність до визначення та обґрунтування застосування інструментів податкового регулювання задля вирішення проблеми зайнятості	14	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 7. Податкове регулювання соціальних процесів	Активна робота на лекції	0,5
		Ауд.	2	Практичне заняття	Практичне ситуаційне завдання із внесення пропозиції щодо вирішення певних соціальних проблем за допомогою інструментів податкового регулювання	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–	
	15	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств	Активна робота на лекції	0,5
						Тести	2,5

Закінчення табл. 11.1

1	2	3	4	5	6	7	8
	16	СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка презентації	–	–
		Ауд.	2	Практичне заняття	Виконання практичних завдань щодо вдосконалення податкового законодавства в частині стимулювання самозайнятості населення. Презентація результатів самостійної роботи	Активна участь у виконанні завдань	1
						Презентація	7
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, повторення матеріалу змістових модулів	–	–
СЕСІЯ	Ауд.		Предекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань із різних тем, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40	
		2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білета			
		СРС	10	Підготовка до екзамену			Повторення матеріалу змістових модулів
Усього годин		150	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни				100

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблица 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
1,5	12,5	8	9,5	10	7,5	2,5	8,5		

Примітка. T1, T2, ... T8 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Таблица 11.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Презентація	Тестування	Письмова контрольна робота	Усього
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи податкового регулювання соціально-економічного розвитку	Тема 1	1 тиждень	0,5	-	-	-	-	-	1,5
		2 тиждень		-	1	-	-	-	
	Тема 2	3 тиждень	0,5	-	-	-	5	-	12,5
		4 тиждень		1	-	-	-	6	
	Тема 3	5 тиждень	1	-	-	-	-	-	8
		6 тиждень		1	-	-	-	6	
	Тема 4	7 тиждень	0,5	-	2	-	-	-	9,5
		8 тиждень		2	-	-	5	-	
Змістовий модуль 2. Особливості податкового регулювання в Україні та країнах світу	Тема 5	9 тиждень	0,5	-	-	-	-	-	10
		10 тиждень	0,5	2	-	-	-	-	
		11 тиждень		1	-	-	-	6	
	Тема 6	12 тиждень	0,5	-	-	-	-	-	7,5
		13 тиждень		2	2	-	5	-	
	Тема 7	14 тиждень	0,5	-	-	-	-	-	2,5
	Тема 8	15 тиждень	0,5	-	-	-	-	-	8,5
		16 тиждень		-	1	7	-	-	
Усього			5	9	6	7	15	18	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 11.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Іванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування : [навч. посіб.] / Ю. Б. Іванов, К. В. Петросянц. – Харків : ІНЖЕК, 2007. – 272 с. – ISBN 978-966-635-421-7.

2. Іванов Ю. Б. Оподаткування та інноваційна діяльність / Ю. Б. Іванов // Інновації: проблеми науки і практики : монографія. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2006. – С. 253–293. – ISBN 978-966-392-158-7.

3. Іванов Ю. Б. Податкова система : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, О. М. Десятнюк. – Київ : Атіка, 2006. – 920 с. – ISBN 978-966-326-193-5.

4. Іванов Ю. Б. Проблеми податкового регулювання і планування податкових платежів / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, К. В. Давискіба та ін. [за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Ю. Б. Іванова]. – Харків : ХНЕУ, 2006. – 240 с. – Бібліогр.: с. 222–237. – ISBN 978-966-676-147-5.

5. Іванов Ю. Б. Сучасне оподаткування: мотиваційний аспект : монографія / Ю. Б. Іванов, О. Л. Єськов. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 328 с. – ISBN 978-966-392-084-9.

6. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : [навч. посіб.] / під ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. І. А. Майбурова. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 492 с. – ISBN 978-966-392-299-7.

7. Податковий кодекс України : станом на 1 серпня 2016 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Алерта, 2013. – 592 с.

8. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування : монографія / за заг. ред. проф. Ю. Б. Іванова. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 448 с. – ISBN 978-966-392-127-3.

9. Система податкових пільг в Україні в контексті європейського досвіду / А. М. Соколовська, Т. І. Єфименко, І. О. Луніна та ін. – Київ : НДФІ, 2006. – 320 с. – ISBN 966-7675-29-7.

10. Цивільний кодекс України : станом на 19 жовтня 2016 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Алерта, 2013. – 326 с.

12.2. Додаткова

11. Загорський В. С. Особенности применения инструментов льготного налогообложения для стимулирования инноваций / В. С. Загорський, Ю. Б. Іванов, А. С. Іванченко // Інновації: проблеми науки і практики : монографія. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. – С. 90–106. – ISBN 966-392-095-5.

12. Загорський В. С. Податкові аспекти дивідендної політики / В. С. Загорський, Ю. Б. Іванов, Т. М. Філіпович // Корпорації та інтегровані структури бізнесу : монографія. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. – С. 180–201. – ISBN 978-966-392-138-9.

13. Іванов Ю. Б. Классификация налоговых льгот / Ю. Б. Іванов, А. С. Іванченко // Бизнес Информ. – 2006. – С. 80–87. – ISBN 2222-4459.

14. Іванов Ю. Б. Налоговый менеджмент : учеб. пособ. / Ю. Б. Іванов, В. В. Карпова, Л. Н. Карпов. – Харків : ІД "ІНЖЭК", 2006. – 448 с. – ISBN 966-392-047-5.

15. Іванов Ю. Б. Оценка регуляторного влияния нормативно-правового акта в сфере налогообложения на субъектов малого предпринимательства / Ю. Б. Іванов, Ю. М. Малышко // Journal of Tax Reform. – 2015. – Vol. 1, No. 2–3. – P. 194–209. – ISBN 2412-8872.

16. Іванов Ю. Б. Фактори, які впливають на вибір податкових пільг щодо стимулювання інноваційної діяльності / Ю. Б. Іванов, А. С. Іванченко // Проблеми фінансово-кредитного регулювання інноваційного розвитку виробничо-господарських структур : монографія / за заг. ред. О. Є. Кузьміна, І. В. Алексеєва. – Львів : Вид. Національного університету "Львівська політехніка", 2007. – С. 17–36. – ISBN 978-966-553-670-3.
17. Литвиненко Я. Податкові пільги: їх вплив, значення і зарубіжний досвід застосування / Я. Литвиненко // Економіка, фінанси, право. – 2002. – № 6. – С. 46–52. – ISBN 2409-1944.
18. Михайловська О. В. Світовий досвід державної підтримки інноваційних процесів / О. В. Михайловська // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7. – С. 35–41. – ISBN 1993-6788.
19. Онисько С. М. Податкова система : підручник / С. М. Онисько, І. М. Тофан, О. В. Грицина ; за заг. ред. С. М. Онисько. – Львів : Магнолія Плюс, 2004. – 312 с. – ISBN 966-8340-13-2.
20. Паєнтко Т. Шляхи оптимізації пільг у системі оподаткування доходів з урахуванням міжнародного досвіду / Т. Паєнтко // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2004. – № 4. – С. 12–17. – ISBN 2310-2837.
21. Петросянц К. В. Генезис налогообложения субъектов малого предпринимательства в Украине / К. В. Петросянц // Бизнес Информ. – 2007. – № 6. – С. 99–104. – ISBN 2222-4459.
22. Пустовіт М. Інваліди на підприємстві / М. Пустовіт // Бухгалтерський тиждень. – 2006. – № 19. – С. 11–14. – Бібліогр.: с. 14.
23. Соколовська А. М. Податкова система держави: теорія та практика становлення : дис. д-ра екон. наук : 08.04.01 / А. М. Соколовська ; Науково-дослідний фінансовий ін-т при Міністерстві фінансів України. – Київ, 2002. – С. 448–464.
24. Соколовська А. Податкові пільги в Україні: міфи та реальність / А. Соколовська // Вісник НБУ. – 2005. – № 9. – С. 7–15. – ISBN 2310-2624.
25. Фокин В. М. Налоговое регулирование : учеб. пособ. / В. М. Фокин ; ред. С. Г. Пепеляев. – Москва : Юридическая компания "Пепеляев, Гольцблат и партнеры" ; Статут, 2004. – 76 с. – (Серия "Библиотека налогового юриста"). – Библиогр. в конце глав. – ISBN 5-8354-0204-X.
26. Шелюбская Н. Косвенные методы государственного стимулирования инноваций: опыт Западной Европы / Н. Шелюбская // Проблемы теории и практики управления. – 2001. – № 3. – С. 28–35. – ISBN 0234-4505.

27. Юрій С. І. Оцінка ефективності наданих пільг з оподаткування / С. І. Юрій, І. М. Таранов // Фінанси України. – 2002. – № 12. – С. 55–62. – ISBN 2305-7645.

12.3. Інформаційні ресурси

28. Ліга Бізнес-Інформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net.

29. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.

30. Податки та бухгалтерський облік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : basa.tav.kharkov.ua.

31. Право. Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.

32. Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

33. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Податкове регулювання соціально-економічних процесів"

45

Складові компетентності, яка формується в межах теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність, і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Сутність та місце податкового регулювання в системі державного регулювання економіки					
Володіти загальною та спеціальною термінологією податкового регулювання. Визначати місце податкового регулювання в системі методів державного регулювання економіки	Сутність понять, що використовуються в системі державного регулювання економіки, зокрема податкового	Знання сутності та змісту регулювальної функції оподаткування. Знання принципів державного регулювання, податкової політики та податкового регулювання	Визначати місце податкового регулювання в системі методів державного регулювання економіки	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо аналізу методів державного регулювання економіки	Відповідальність за точну ідентифікацію методів державного регулювання економіки
Тема 2. Система інструментів податкового регулювання					
Визначати, аналізувати та передбачати податкові наслідки застосування окремих інструментів податкового регулювання	Сутність застосування інструментарію податкового регулювання	Знання видів інструментів податкового регулювання та їхньої класифікації	Передбачати зміну господарської поведінки платників під час застосування окремих інструментів податкового регулювання	Презентувати результати аналізу можливих наслідків застосування інструментів податкового регулювання	Відповідальність за точність і коректність у процесі вибору інструментів податкового регулювання
Тема 3. Податкові пільги та їхня класифікація					
Визначати доцільність впровадження стимулювальних і підтримувальних податкових пільг та сфери їхнього застосування	Відмінності між податковими пільгами та іншими локальними інструментами, вбудованими в конструкцію податку	Знання видів податкових знижок і податкових пільг та сфери їхнього застосування	Визначати право платника на застосування конкретного варіанта податкової пільги	Презентувати сформовані заходи податкового регулювання в частині впровадження податкових пільг	Відповідальність за формування заходів податкового регулювання в частині втрат бюджету від застосування податкових пільг

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки					
Визначати та характеризувати механізм впливу податкового регулювання на розвиток національної економіки	Методичні підходи до визначення доцільності застосування окремих інструментів податкового регулювання	Знання особливостей застосування локальних інструментів податкового регулювання, вбудованих у конструкцію конкретних податків і зборів	Ухвалювати рішення щодо доцільності впровадження окремих інструментів податкового регулювання на основі аналізу можливих позитивних наслідків застосування та ризиків	Презентувати результати визначення характеру заходів податкового регулювання економіки	Відповідальність за точність і коректність ухвалення рішень щодо впровадження інструментів податкового регулювання (відповідальність за ризики)
Тема 5. Податкова підтримка інвестиційних та інноваційних процесів					
Обґрунтовувати систему засобів податкової підтримки інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктів господарювання	Особливості оподаткування учасників інвестиційної діяльності та роль оподаткування у створенні сприятливого інвестиційного клі-	Знання системи засобів підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання	Визначати доцільність та розраховувати соціально-економічну ефективність застосування конкретних засобів податкового регулювання	Презентувати результати щодо обраної стратегії податкової підтримки інвестицій та інновацій	Відповідальність за точність і коректність під час регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності засобами податкової політики
Тема 6. Стимулювання підприємницької активності та ефективності виробничо-господарської діяльності платників податків засобами податкової політики					
Визначення доцільного варіанта податкового регулювання окремих напрямів розвитку суб'єктів господарювання	Визначення загальних умов щодо формування інструментарію податкової політики з метою стимулювання підприємницької активності	Знання методичних основ формування інструментарію податкового регулювання щодо стимулювання підприємницької активності та підвищення ефективності господарювання	Застосовувати податкові засоби стимулювання раціонального використання ресурсів та підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності	Презентувати результати формування інструментарію податкової політики щодо підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності	Відповідальність за коректність формування інструментарію податкового регулювання

Закінчення додатка А
Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Податкове регулювання соціальних процесів					
Використовувати досвід держав з розвинутою ринковою економікою з організації податкового регулювання економічних та соціальних процесів	Визначення загальних умов формування інструментарію податкової політики щодо регулювання соціальних процесів	Знання методичних основ формування інструментарію податкового регулювання щодо оподаткування непрямими податками	Формувати інструментарій податкового регулювання щодо оподаткування податку на додану вартість, акцизами та митом	Презентувати результати формування інструментарію антикризової політики щодо оподаткування непрямими податками і податком на прибуток	Відповідальність за коректність формування інструментарію антикризової політики
Тема 8. Податкове регулювання соціальної інфраструктури підприємств					
Визначати механізми впливу оподаткування на створення та забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури підприємств	Визначення загальних умов щодо формування інструментарію податкового регулювання щодо забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури підприємств	Знання методичних основ інструментарію податкового регулювання щодо створення та забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури підприємств	Формувати інструментарій податкового регулювання щодо створення та забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури підприємств	Презентувати результати формування інструментарію податкового регулювання щодо створення та забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури підприємств	Відповідальність за коректність формування інструментарію податкового регулювання задля вирішення проблеми зайнятості населення

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	9
4. Структура навчальної дисципліни.....	13
5. Теми та плани семінарських занять.....	15
6. Теми практичних занять.....	17
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	18
7. Самостійна робота.....	19
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	21
8. Індивідуально-консультативна робота.....	24
9. Методи навчання.....	24
10. Методи контролю.....	28
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	34
12. Рекомендована література.....	41
12.1. Основна.....	41
12.2. Додаткова.....	42
12.3. Інформаційні ресурси.....	44
Додатки.....	45

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

**Робоча програма
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Іванов** Юрій Борисович
Малишко Юлія Михайлівна

Відповідальний за видання *О. Є. Найденко*

Редактор *О. С. Новицька*

Коректор *О. С. Новицька*

План 2017 р. Поз. № 50 ЕВ. Обсяг 49 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*